

PM

Avdelning
Juridiska avdelningen

Handläggare
Carl Braunerhielm
+46 8 563 085 38
carl.braunerhielm@uka.se

UKÄ:s dialogseminarium den 27 januari 2021 - Rättssäkerhetsfrågor i samband med digitala examinationer under pandemin

UKÄ har uppmärksammats på att ett område som har varit särskilt problematiskt för lärosätena med anledning av coronapandemin är den ökade övergången till digital examination. Den 27 januari 2021 anordnade UKÄ därför ett dialogseminarium om rättssäkerhetsfrågor i samband med digitala examinationer under pandemin. Seminariet riktade sig till särskilt inbjudna företrädare från universitet och högskolor samt SFS och samlade cirka 80 deltagare.

UKÄ hade bjudit in flera talare att hålla presentationer under seminariet. Umeå universitet berättade om hur diskussionen hade gått kring användning av digitala mötessystem vid examinationer på lärosätet. Den inledande rekommendationen till lärarna var att undersöka vilka alternativa examinationer som kan användas utan att göra avsteg från kursplanen. I övrigt har lärosätet avrått från videoövervakad salstentamen. Istället förespråkades att behålla delar av salstentamen alternativt att konvertera salstentamen till hemtentamen eller muntlig tentamen.

Swednet talade om högskolepedagogiska erfarenheter och tankar kring digital rättssäker examination. Här lyftes utmaningar med förutsättningar för och genomförande av digital rättssäker examination. Exempel på detta är förhindrandet av fusk och att studenternas arbetsmiljö i hemmen ger olika förutsättningar. Även goda exempel på anpassningar togs upp såsom slumpmässigt genererade flervalfrågor och hemtentamina som kräver mer utförliga analyser och resonemang. Det framhölls att det finns ett behov av nationell samsyn och samordning vad gäller bland annat tolkning av regelverk och utveckling av system för digital salstentamen till att även kunna användas vid digital distanstentamen.

Under seminariet redovisades också ett uppdrag från Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) angående frågor om digital tentamen. Den övergripande slutsatsen var att det går bra att genomföra identitetskontroller i så kallade break-out rooms men att det är svårare att kontrollera att studenterna inte använder otillåtna hjälpmedel. Lärosätenas åtgärder för att lösa problemen med digital examination har varit att förändra examinationerna genom pedagogiskt arbete, slumpmässiga frågor och exempelvis att studenten också ska dokumentera

lösningsprocessen. Utredaren föreslog SUHF:s styrelse att tillsätta en grupp för att ta fram nationella rekommendationer för lärosätena.

Programmet innehöll även ett gruppdiskussionspass där deltagarna delades in i grupper för att kunna diskutera olika frågor i anslutning till temat för seminariet. Gruppdiskussionerna redovisades sedan i den större gruppen och det gavs utrymme för allmän diskussion. UKÄ hade skickat ut förslag till gruppdiskussionsfrågor till deltagarna innan seminariet. Frågor som diskuterades var bland annat vilka överväganden lärosätena gjort när det gäller övervakning av studenterna med webbkameror vid digital examination, användning av webbkamera och inspelning av examinationer. Under diskussionerna framkom att det finns skillnader mellan lärosätena vad gäller hur digitala examinationer används. Flera lärosäten saknar lokala riktlinjer om övervakning och bland de lärosäten som har lokala regler ser dessa olika ut mellan lärosätena. Ett flertal lärosäten efterlyste en nationell tolkning och samordning av området digital examination. Från studenthåll framhölls att det finns många olika åsikter bland studenter om vad som är bäst och att studentkårerna därför kan ha svårt att ha någon särskild uppfattning om hur digitala examinationer bör utformas.

Seminariet avslutades med att Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) höll en presentation om GDPR i utbildningsverksamhet. Presentationen handlade bland annat om vad man bör tänka på vid digital undervisning och examination. IMY pekade på möjligheterna att begära förhandssamråd med myndigheten inför en tilltänkt personuppgiftsbehandling. Myndigheten redogjorde även för ett förhandssamråd som Chalmers tekniska högskola begärt angående ansiktsgenkänningsprogram. I samband med presentationen lyftes frågan om det finns behov av ytterligare rättsligt stöd för att behandla personuppgifter vid examination på distans.

Det är i första hand lärosätena som tar dessa frågor vidare. UKÄ har beredskap för att bistå vid behov inom ramen för ämbetets tillsynsuppgift.

Powerpointpresentationer, förslag till diskussionsfrågor och minnesanteckningar från seminariet finns på denna länk: uka.se/dialogseminarium27januari2021